

**«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Виконкомом ФВУ
«30» липня 2015 р.
Постанова № 12/1**



РЕГЛАМЕНТ

**змагань з волейболу
в Україні
сезону 2015-2016 рр.**

м. Київ – 2015 р.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Регламент змагань з волейболу в Україні (надалі – «Регламент») – сукупність умов і правил, рекомендацій та вимог, що визначають діяльність та взаємовідносини всіх суб'єктів змагань.

Всі юридичні та фізичні особи, причетні до організації та проведення змагань з волейболу в Україні, зобов'язані визнавати та виконувати вимоги Регламенту дотримуючись принципів лояльності, цілісності та спортивного духу в усіх взаємовідносинах змагального, економічного, суспільного та етичного характеру.

Даний Регламент стосується в першу чергу питань організації і проведення в Україні змагань серед команд майстрів. Регламенти організації і проведення змагань в інших лігах (студентській, аматорській, дитячій, серед ветеранів, з пляжного, паркового та інших видів волейболу) розробляються на базі положень і вимог цього Регламенту з врахуванням специфіки виду волейболу і затверджуються керівними органами виду та Виконкомом Федерації волейболу України.

РОЗДІЛ I

ЗАДАЧІ ТА ЦІЛІ

Організацію та проведення змагань з волейболу в Україні визначають наступні задачі та цілі:

- популяризація волейболу серед населення, залучення до регулярних занять ним осіб всіх вікових категорій - від підростаючого покоління до ветеранів;
- розширення глядацької аудиторії, підвищення соціального значення волейболу;
- подальший розвиток волейболу у регіонах країни;
- визначення чемпіона та призерів чемпіонату України, переможців та призерів у лігах, володаря Кубка України;
- підготовка резерву для команд майстрів;
- відбір та підготовка команд до участі у Європейських Кубках;
- визначення кандидатів до збірних команд України;
- набуття досвіду і розвиток матеріальної бази для проведення міжнародних змагань з волейболу найвищого рівня.

РОЗДІЛ II

КЕРІВНІ ОРГАНИ ЗМАГАНЬ

Змагання чемпіонату України серед команд супер і вищої ліг та Кубка України організовують та проводять Федерація волейболу України (надалі – ФВУ) і Міністерство молоді та спорту України (надалі Міністерство).

Безпосереднє керівництво здійснює Директорат ФВУ, який затверджується Виконкомом ФВУ на один сезон (з 01.07 по 30.06) і діє відповідно до затвердженого Виконкомом ФВУ «Положення про Директорат ФВУ» (Додаток 1 до Регламенту), Статуту ФВУ, цього Регламенту та відповідних регламентів проведення конкретних змагань.

До компетенції Директорату ФВУ входить забезпечення виконання вимог даного Регламенту, оперативне керівництво змаганнями, безпосереднє прийняття всіх необхідних рішень та вирішення поточних питань, що відносяться до підготовки, організації та проведення змагань.

Конфліктні ситуації розглядає Апеляційне журі, яке діє відповідно до затвердженого Виконкомом ФВУ «Положення про Апеляційне журі ФВУ» (Додаток 2 до Регламенту).

РОЗДІЛ III

ТЕРМІНИ ТА МІСЦЯ ПРОВЕДЕННЯ

Терміни проведення змагань визначаються окремо для кожної з ліг у відповідності до системи проведення, кількісного складу команд ліги та у залежності від календаря ігор збірних команд, клубних команд у Європейських Кубках (єврокубках), що затверджуються відповідним календарем змагань конкретної ліги.

Сезон змагань з волейболу розпочинається змаганнями I етапу Кубка України серед всіх бажаних команд, участь команд суперліги та вищої ліги в них є обов'язковою.

Терміни та календар змагань команд суперліги повинні передбачати перерви між першим та другим колами I етапу та перед II етапом (фінальною частиною).

Місцями проведення змагань команд суперліги вважаються спортивні бази, які мають сертифікат допуску ФВУ (Додаток 3 до Регламенту).

Місцями проведення змагань інших ліг вважаються спортивні споруди які мають затверджений Директоратом ФВУ акт прийому спортивної споруди (Додаток 4 до Регламенту), наданий клубом.

Для проведення волейбольного матчу місця проведення змагань повинні мати матеріально-технічне обладнання згідно затвердженого Виконкомом ФВУ Переліку (Додаток 5 до Регламенту).

РОЗДІЛ IV

БЕЗПЕКА ТА ПІДГОТОВКА МІСЦЬ ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

4.1. Порядок підготовки спортивних споруд та дотримання безпеки учасників і глядачів під час проведення змагань проводиться у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 1998 року №2025 «Про порядок підготовки спортивних споруд та інших спеціально відведених місць для проведення масових спортивних та культурно-видовищних заходів».

4.2. З метою забезпечення безпеки глядачів та учасників змагань спортивні змагання проводяться тільки на спортивних спорудах, прийнятих до експлуатації державними комісіями, і за наявності актів технічного обстеження придатності спортивної споруди для проведення заходу.

4.3. Забезпечення безпеки спортсменів при проведенні змагань з волейболу чемпіонатів України в будь-яких лігах або всеукраїнських змагань покладається на Головну суддівську колегію туру призначену Федерацією волейболу України.

РОЗДІЛ V

УЧАСНИКИ ЗМАГАНЬ

Змагання з волейболу в Україні сезону 2014 – 2015 років проводяться у супер, вищій, аматорській, студентській і дитячій лігах та серед ветеранів.

У Кубку України можуть приймати участь всі бажані команди, зареєстровані у ФВУ, незалежно від ліги.

Належність команди до ліги визначається за підсумками попереднього сезону та затверджується рішенням Виконкомом ФВУ.

Учасниками змагань аматорської, студентської і дитячої ліг та серед ветеранів вважаються всі бажані команди, які визнають статuti ФВУ і відповідних волейбольних асоціацій та регламенти змагань.

Протягом сезону команди не можуть змінювати свою основну назву.

Команда може змінювати юридичну адресу та назву протягом перехідного періоду у межах своєї області за погодженням з своїми федерацією волейболу та управлінням з фізичної культури та спорту (спорткомітетом) відповідної адміністративно-територіальної одиниці України.

Якщо команда припиняє своє існування у зв'язку із банкрутством або фінансовими

ускладненнями, рішення питання про кількість команд-учасників відповідної ліги, або про заміну команди, що вибула, приймається Виконкомом ФВУ і погоджується з Міністерством.

Офіційними особами змагань можуть бути громадяни України та особи, що перебувають в Україні на законних підставах - тренери, лікарі, масажисти, адміністративні особи, які мають відповідні допуски ФВУ.

Учасниками змагань у якості гравців у складах команд можуть бути громадяни України та особи, що перебувають в Україні на законних підставах, мають допуск-дозвіл ФВУ і внесені до заявочного аркушу команд.

Гравці-громадяни інших країн можуть бути учасниками змагань на підставі трансферу Федерації волейболу країни, громадянами якої вони є. У командах допускається заявити не більше трьох іноземних гравців, але одночасно на майданчику можуть знаходитись не більше двох з них. Заявляти іноземних гравців дозволяється до 31 березня поточного сезону.

Офіційною особою у якості головного тренера команди, який має право ведення гри у суперлізі, може бути тільки особа, що має тренерський сертифікат ФВУ або міжнародний.

РОЗДІЛ VI

ДОПУСК ДО ЗМАГАНЬ

Допуск команд до змагань проводиться мандатною комісією, яка складається з представників Директорату та затверджується Виконкомом ФВУ.

Команди, що мають фінансову заборгованість перед ФВУ, до проходження мандатної комісії не допускаються.

До змагань допускаються гравці, тренери, медичні працівники, адміністративні працівники клубів та судді, що мають допуск-дозвіл ФВУ (Додаток 6 до Регламенту). При поданні іменного заявочного аркушу встановленого зразку (Додаток 7 до Регламенту), допуск-дозвіл є основним документом для участі у змаганнях.

Пронумеровані допуски-дозволи видаються всім учасникам змагань, і при переході до іншого клубу за ними зберігаються номери допусків-дозволів. У разі втрати допуску-дозволу протягом терміну його дії винний сплачує на розрахунковий рахунок ФВУ внесок (штраф) у розмірі 100 гривень, учаснику змагань видається дублікат допуску-дозволу.

Допуск-дозвіл отримується через клуби, а суддівські допуски-дозволи отримуються через арбітражні комісії адміністративно-територіальних одиниць України.

Допуск-дозвіл на лікаря команди надається лише при наявності у нього диплома про вищу спеціальну освіту.

Допуск-дозвіл дійсний один сезон.

Допуск-дозвіл оформлюється у двох екземплярах: один залишається у ФВУ, другий - у клубі (крім суддів).

Допуск-дозвіл дає право на розгляд питання про видачу трансфера для виступу гравців в зарубіжних клубах (на термін дії трансферу допуск-дозвіл зберігається у ФВУ).

Громадяни України, які проходять строкову службу в лавах Збройних сил України (ЗС) або Міністерства внутрішніх справ України (МВС), допускаються до змагань згідно з вимогами Регламенту.

Для допуску команди подають такі документи:

- угода між клубом та ФВУ про співпрацю (Додаток № 8 до Регламенту), що підписується відповідальними особами сторін у день допуску команди;

- заявочний аркуш, підписаний всіма спортсменами і лікарем, затверджений керівником клубу, федерацією волейболу та управлінням з питань фізичної культури і спорту відповідної адміністративно-територіальної одиниці України та допуском медичної установи, де проводився поглиблений медичний огляд. У заявочний аркуш дозволяється вносити:

- суперліга - не більше 28 гравців протягом сезону;
- вища ліга - не більше 20 гравців протягом сезону;
- інші ліги - не більше 18 гравців протягом сезону;

- паспорти та допуски-дозволи на осіб, що внесені до заявочного аркушу;

- дипломи про вищу спеціальну освіту лікарів команди;

- копія сертифікату споруди (суперліга), копія акту про прийняття споруди (інші ліги), на якій команда буде проводити ігри;

- при наявності угод (договорів, контрактів) з гравцями - копії угод (договорів), або контрактів, що містять дані (дату підписання, термін дії, підпис гравця), завірені підписом президента та печаткою клубу;
- інформаційну довідку про клуб та команду;
- персональні кольорові фото кожної особи, яка занесена у заявочний аркуш, та колективне фото команди;
- внутрішнє фото спортивного залу з чотирьох сторін;

В разі виникнення інших обставин, пов'язаних із допуском, до ФВУ належить надати такі документи:

- при оренді гравця – договір між клубами про оренду, зареєстрований у ФВУ. Термін оренди повинен бути вказаний в угоді, але він не може бути менший як три місяці. Орендований гравець має право повернутись до команди до 31 березня поточного сезону в разі закінчення, або скасування договору;
- при заявці гравця без громадянства України – трансфер Федерації волейболу цієї країни, громадянином якої він є;
- при поверненні гравця в Україну у поточному сезоні йому дозволяється виступати у чемпіонаті та Кубку України:
- при пред'явленні документів від зарубіжного клубу, що засвідчують закінчення строку дії трансферу;
- при пред'явленні документів, що засвідчують банкрутство зарубіжного клубу, трансфер на який мав гравець, затверджених федерацією волейболу цієї зарубіжної країни;
- при пред'явленні документів про офіційне анулювання трансферу згідно з діючим Положенням ФІВБ. У цьому випадку гравець при поверненні має право грати тільки за клуб, який давав згоду на видачу трансферу. Гравці, вільні від клубів, при поверненні в Україну у поточному сезоні мають право грати за будь-який клуб. Дозаявки гравців, що повернулись з-за кордону у поточному сезоні, та гравців тих команд, які були зняті від подальшої участі у чемпіонаті та Кубку України, дозволяються до 31 березня поточного року.
- при створенні фарм-клубу - угоду між клубами, або внутрішній наказ, якщо це команди з одного клубу;
- при заявці гравця, що є службовцем Збройних сил України (надалі – ЗС) або Міністерства внутрішніх справ України (надалі – МВС) – згоду центральних спортивних клубів, відповідно ЗС або МВС, і його військовий квиток.

Дозаявки гравців, які не були заявлені в чемпіонаті України поточного сезону, дозволяються до 31 березня поточного сезону, з урахуванням встановленого ліміту гравців (28 осіб для команд суперліги, 20 осіб для команд вищої ліги і 18 осіб для команд інших ліг). Сума внеску за оформлення дозаявки гравців після проходження командою мандатної комісії з 01 січня до 31 березня поточного сезону збільшується в чотири рази від розміру внеску за допуск-дозвіл.

Прізвища всіх гравців, які отримали допуск-дозвіл на поточний сезон оприлюднюються на офіційному сайті ФВУ.

РОЗДІЛ VII

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПЕРЕХІД ГРАВЦІВ ІЗ КЛУБУ В КЛУБ

Переходи гравців з клубу в клуб дозволяються до **31 березня** поточного сезону.

Гравець має право на перехід з одного клубу в інший:

- при відсутності угоди (договору), або контракту з клубом гравець отримує право безоплатного переходу в будь-який клуб;

після закінчення дії угоди (договору), або контракту між клубом та гравцем клуб має право протягом 90 днів на отримання компенсації тільки один раз. (При умові, що гравець мав діючу угоду (договір), або контракт з клубом до кінця поточного чемпіонату України);

- при наявності угоди (договору), або контракту між гравцем і клубом: за згодою трьох зацікавлених сторін (клуб-спортсмен-клуб);
- за умови розриву угоди (договору), або контракту у судовому порядку;
- при розірванні угоди (договору), або контракту за ініціативою клубу гравець отримує

право безоплатного переходу в будь-який клуб;

Клуби зобов'язані на протязі 10 днів з моменту переходу надати інформацію в Міністерство щодо переходу гравців збірних команд України з клубу в клуб;

Клуб несе відповідальність за правильність оформлення угоди (договору), контракту і страховки з гравцем, тренером, тощо.

Будь - які економічні незгоди між клубами відносно суми компенсації не повинні впливати на спортивну і професійну діяльність спортсмена.

Волейбольним клубам і гравцям рекомендується не переносити свої суперечки в суди, а намагатись всі проблемні питання вирішувати в межах ФВУ.

Для отримання дозволу на перехід гравця із клубу в клуб до Директорату ФВУ необхідно подати наступні документи:

- 1) Заява гравця про бажання перейти з клубу до клубу;
- 2) Письмове підтвердження клубу та гравця про припинення дії угоди (договору), або контракту (при його наявності);
- 3) Клопотання клубу, до якого переходить гравець;
- 4) Рішення суду про розрив угоди (договору), або контракту.

Компенсація за допуск-дозвіл гравця, яку має сплатити клуб-реципієнт, або гравець, який переходить, клубу-донору протягом 90 днів після закінченні угоди (договору), або контракту складає:

	<u>ЧОЛОВІКИ</u>	<u>ЖІНКИ</u>
- За гравця національної збірної	60000 грн.	50000 грн.
- За гравця юніорської збірної	40000 грн.	30000 грн.
- За гравця юнацької збірної	35000 грн.	25000 грн.
- За гравця суперліги	50000 грн.	40000 грн.
- За гравця вищої ліги	40000 грн.	30000 грн.

Членами національної, юніорської та юнацької збірних команд на протязі календарного року вважаються гравці, які офіційно зареєстровані ЄКВ на підставі заявки ФВУ за формою №04 для допуску до участі в офіційних міжнародних змаганнях та приймали участь в офіційних міжнародних змаганнях збірних команд. Належність гравця до ліги визначається за останнім чемпіонатом України, у якому він брав участь.

Якщо гравець не був заявлений за жодний клуб протягом одного сезону, сума компенсації за нього при переході до іншого клубу становить 50%, протягом двох спортивних сезонів - 25% від зазначених вище сум, більше двох спортивних сезонів - він стає вільним від клубу, крім випадку, якщо гравець виїздить за кордон з дозволу ФВУ.

У випадку призову спортсмена до лав ЗС або МВС на строкову службу або службу, яка до неї прирівнюється, при його зарахуванні до складу клубу, що знаходиться під юрисдикцією ЗС або ЦР „Динамо”, ніяких розрахунків за перехід спортсмена не здійснюється. Але, якщо після закінчення строкової служби гравець залишається у цьому клубі, останній повинен розрахуватись згідно угоди (договору, контракту) з клубом, з якого гравець був призваний на строкову службу.

Якщо після закінчення строкової служби спортсмен повертається до свого клубу, ніяких додаткових розрахунків не проводиться.

Якщо після закінчення терміну строкової служби спортсмен переходить до третього клубу, то новий клуб повинен розрахуватись з першим клубом згідно угоди (договору), або

контракту.

Гравці, яким виповнилося 28 років (чоловіки) та 27 років (жінки) і які мають статус вільних агентів, можуть бути заявлені за будь – який клуб, (без сплати компенсації за перехід) якщо не мають інших обов'язків перед клубом.

Гравець, який закінчив, або навчається в Дитячо-юнацькій спортивній школі (надалі – ДЮСШ) або іншому спортивному закладі, має право на перехід до клубу:

1. При відсутності угоди (договору), або контракту з ДЮСШ, або іншим спортивним закладом гравець отримує право безоплатного переходу в будь-який клуб;

2. Після закінчення дії угоди (договору), або контракту між ДЮСШ, або іншим спортивним закладом та гравцем, ДЮСШ, або інший спортивний заклад має право протягом 90 днів на отримання компенсації тільки один раз (при умові, що гравець мав діючу угоду (договір, контракт) з ДЮСШ або іншим спортивним закладом до кінця поточного чемпіонату України і при наявності допуску-дозволу ФВУ).

Розмір компенсації при переході гравця до команди:

Супер ліги складає 7000 грн;

Вищої ліги - 5000 грн.

3. При наявності угоди (договору), або контракту між гравцем і ДЮСШ, або іншим спортивним закладом - за згодою трьох зацікавлених сторін (ДЮСШ, спортсмен, клуб);

4. За умови розриву угоди (договору, контракту) у судовому порядку.

Забороняється перехід з клубу в клуб юнакам до 18 років та дівчатам до 17 років без згоди клубу, за умови, що вони там перебували не менше, як три роки. Це положення не розповсюджується на випадки, коли команди заявляють гравців із своїх фарм-клубів (Положення про фарм-клуб - додаток № 9 до Регламенту), ДЮСШ або училищ фізичної культури (УФК).

Перехід гравців у закордонні клуби регулюється Положенням про отримання дозволів гравцями для виступу в закордонних клубах (Додаток № 10 до Регламенту).

Конфліктні ситуації, що можуть виникнути в процесі переходів, вирішуються Трансферною комісією ФВУ, персональний склад та Положення про яку (Додаток 11 до Регламенту) затверджуються Виконкомом ФВУ.

Зміна волейбольного громадянства (зміна федерації знаходження) гравцем відбувається відповідно до вимог «Спортивного регламенту ФІВБ» (Витяг з Спортивного регламенту ФІВБ – Додаток 12 до Регламенту).

РОЗДІЛ VIII

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ЗМАГАНЬ

Змагання з волейболу в Україні проводяться за офіційними правилами ФІВБ.

1. Ігри команд, які приймають участь в чемпіонаті та Кубку України з волейболу сезону 2014-2015 рр. проводяться кольоровими м'ячами "Mikasa MVA-200", в інших лігах (студентська, дитяча, аматорська, серед ветеранів) - згідно відповідних регламентів.

2. В сезоні 2014-2015 рр. в чемпіонаті України серед чоловічих і жіночих команд в грі можуть приймати участь не більше чотирьох офіційних осіб (головний тренер, помічник тренера, лікар, масажист) з числа офіційних осіб, занесених до заявочного аркуша та дванадцяти (суперліга чотирнадцяти) гравців згідно технічної заявки на гру (тур).

В числі дванадцяти (суперліга чотирнадцяти) гравців можуть бути:

- 12 (14) гравців без ліберо;
- 12 (14) гравців - з них один ліберо;
- 12 (14) гравців - з них два ліберо.

При наявності двох ліберо, ліберо можуть одночасно приймати участь в грі, але на майданчику може знаходитись тільки один ліберо. Гравців ліберо можна змінювати за годину до гри з числа гравців, заявлених для участі в турі. Заміни ліберо проводяться згідно діючих правил.

3. Технічна заявка подається на кожну гру окремо, без обмежень, з числа гравців, внесених в заявочний аркуш і одержавших допуск-дозвіл для участі у чемпіонаті.

4. Ігри проводяться з п'яти партій, за результатом яких командам нараховується: за перемогу з рахунком 3:0 та 3:1 – 3 очка; 3:2 - 2 очка; за поразку з рахунком 0:3 та 1:3 – 0 очок; 2:3 – 1 очко; за неявку на гру – мінус 1 очко.

5. Проведення ігор чемпіонату та Кубка України передбачає по дві технічні перерви у кожній, крім п'ятої, партії (заповнення вказаних технічних перерв виступом груп підтримки, музичним супроводом і т.п. – є бажаним).

6. Переможці змагань визначаються за більшою кількістю набраних очок у всіх офіційних іграх згідно календаря (якщо система не передбачає іншої форми проведення).

7. У разі однакової кількості набраних очок двома (або більше) командами місця визначаються:

- а) за кращим співвідношенням виграних та програних партій у всіх зіграних іграх;
- б) за кращим співвідношенням виграних та програних м'ячів у всіх зіграних партіях;
- в) за результатом особистих матчів між спірними командами;

8. До команди, що самоусунулась від змагань (гра, тур), до або під час матчу, застосовуються наступні санкції:

- зараховується поразка у кожній грі з рахунком 0:3 (0:25; 0:25; 0:25) і мінус 1 очко за кожну гру;

- накладається фінансове стягнення згідно „Дисциплінарного кодексу ФВУ” (Додаток № 13 до Регламенту);

- команда повинна відшкодувати завдані та понесені іншою стороною витрати, якщо такі мали місце та підтверджуються документально.

9. У разі зняття команди з чемпіонату України:

- гравці отримують статус вільних агентів без сплати компенсації клубу;

- очки, отримані в іграх з цією командою - анулюються.

10. Директоратом змагань можуть вноситися доповнення до розділу у разі, якщо система проведення передбачатиме інші умови: ігри плей-офф, стикові ігри за звання „Чемпіон України” та інше.

11. Якщо гра була припинена з причини недисциплінованої поведінки гравців однієї з команд, то команді, яка винна зараховується поразка з рахунком 0:3 (0:25,0:25,0:25), а супернику перемога 3:0 (25:0,25:0,25:0).

12. Якщо гра була не закінчена з вини двох команд, обом командам зараховується поразка з рахунком 0:3 (0:25,0:25,0:25).

13. Директорату ФВУ надаються повноваження здійснити штучне розведення ігор команд суперліги, якщо попередній календар змагань передбачає в одному місті більше однієї такої гри в день.

14. Директорату ФВУ надаються повноваження у випадку форс-мажорних обставин змінювати порядок ігор.

15. У разі, якщо за команду грав незаявлений або дискваліфікований гравець, цій команді зараховується поразка з рахунком 0:3 (0:25; 0:25; 0:25), очки не нараховуються, застосовуються також санкції згідно “Дисциплінарного кодексу ФВУ” і мінус 1 очко за кожну гру.

16. Якщо через форс-мажорні обставини команда не може прийняти участь у змаганнях, вона повинна надіслати до Директорату ФВУ документи, які підтверджують наявність форс-мажорних обставин.

При наявності документів, які підтверджують форс-мажорні обставини, Директоратом ФВУ Директоратом може бути прийняте рішення про перенесення гри (туру) – суперліга, вища ліга. Ігри (гра) переносяться на найближчий резервний день.

При відсутності документів, які підтверджують форс-мажорні обставини, команді зараховується поразка у грі (іграх) з рахунком 0:3 (0:25,0:25,0:25) і мінус 1 очко за кожну гру, фінансові санкції не застосовуються.

РОЗДІЛ ІХ

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМАГАНЬ

Організація і контроль за проведенням змагань з волейболу в Україні покладається на Директорат ФВУ .

Відповідальність за організацію та проведення змагань на місцях та стан матеріально-спортивної бази покладається на клуб, що приймає даний тур (гру).

Відповідальність за участь у суддівстві змагань місцевих суддів (кутові, секретар, обслуговуючий персонал) покладається на голову регіональної арбітражної комісії.

Клуб (команда), що є приймаючою стороною, зобов’язаний:

- заздалегідь забезпечити рекламу ігор, що відбуватимуться, за допомогою місцевих засобів масової інформації, власного інтернет-ресурсу, випуску і розповсюдження банерів, афіш та Програм змагань («Рекомендації щодо змісту програми змагань» – Додаток 14 до Регламенту;

- на прохання приїжджої команди замовити готель та сприяти організації харчування приїжджої команди за її рахунок;

- не раніше 15:00 надати приїжджій команді час для тренування в ігровому залі протягом 1,5 години у день приїзду;

- надати командам ігровий зал не менше як за 30 хвилин до початку офіційної гри;

- у дні ігор надати можливість проведення тренування протягом 1 години в ігровому або іншому залі, який відповідає правилам змагань з волейболу;

- надати приїжджій команді 12 м’ячів для тренувань та розминки перед грою;

- надати на гру 5 нових м’ячів;

- за 60 хвилин до початку офіційної гри надати приїжджій команді роздягальню з

- душем (гаряча вода обов'язково) та масажний стіл (для команд суперліги - обов'язково);
- забезпечити місця для перевдягання гравців в ігрову форму перед офіційним початком матчу;
 - забезпечити виконання Гімну України (перший куплет і приспів) під час протокольного початку гри;
 - не менше, ніж за 5 днів, надати інформацію приїжджій команді про розклад проведення тренувань та ігор;
 - забезпечити приїжджих вболівальників квитками або запрошеннями на матчі у кількості, узгодженій з клубами-гостями згідно акредитації (не менше 10% від сидячих місць);
 - надати можливість на прохання команди-учасника чемпіонату та Кубка України проведення відеозапису гри та забезпечити місце для роботи Комплексної наукової групи;
 - забезпечити технічному делегату можливість передачі до Федерації волейболу України у телефонному або факсимільному режимі результату та протоколу гри;
 - організувати проведення прес-конференції по закінченні гри, в командах суперліги - обов'язково;
 - забезпечити технічного делегата та приїжджих суддів автотранспортом (зустріч по приїзді, доставку до готелю, від готелю до місць змагань і у зворотному напрямку, до місць від'їзду, при цьому місцем приїзду та від'їзду визначається станція транспортного засобу того міста, де проводяться змагання);
 - забезпечити, за умови попереднього замовлення (за 5 днів), зворотних квитків для технічного делегата ФВУ, 1 та 2 суддів;
 - організувати інтернет-трансляцію домашніх ігор в он-лайн режимі і протягом трьох днів по закінченню змагань надіслати до ФВУ відеозапис ігор (для команд суперліги обов'язково);
 - виключити присутність в суддівській кімнаті сторонніх осіб;
 - забезпечити обслуговування ігор кваліфікованим медичним персоналом з необхідними медикаментами. Лікар повинен відрекомендуватися команді-гостю перед грою і

довести до її відома своє місце знаходження;

- забезпечити громадський порядок у місцях проведення змагань;
- виключити знаходження вболівальників за лавками команд ближче ніж три метри;
- забезпечити дотримання вимог, що пов'язані з використанням музичних інструментів, підсилювачів звуку та мікрофона під час гри:

Забороняється:

- використання музичного оформлення через підсилювач звуку на трибуні, що розташована за зоною лавок команд, на інших трибунах це дозволяється тільки в тих випадках, коли м'яч знаходиться поза грою;
- використання мікрофона для підбадьорення команди, або для збудження емоцій глядачів;
- командам під час розминки використовувати офіційне обладнання (стійки, сітку, суддівську вишку і т.п.).

Клуб (команда), що є приїжджою стороною, зобов'язаний не менше, ніж за 3 дні до приїзду:

- надати інформацію приймаючій стороні про час приїзду та кількісний склад делегації;
- підтвердити прохання про замовлення готелю та послуги в організації харчування;
- повідомити про можливий приїзд та кількісний склад вболівальників команди та нести повну відповідальність за їх поведінку у разі приїзду.

Кожна команда повинна мати не менше двох комплектів форми різного кольору Нумерація футболок від 1 до 22. На календарну гру команди виходять в формі, яка затверджена технічним делегатом ФВУ.

Гравець ліберо повинен грати у футболці і шортах, які відрізняються по кольору від форми інших гравців команди. Якщо команда визначає два граця «Ліберо» на гру, вони повинні грати в однаковій формі.

За 17 хвилин до початку гри гравці команд повинні бути в ігровій формі.

Учасники чемпіонату та Кубка України з волейболу (спортсмени, тренери, офіційні особи) мають право безоплатного проходу на всеукраїнські змагання з волейболу при наявності допуску-дозволу на поточний сезон. Цим правом володіють також особи, що нагороджені Почесним Знаком або Відзнакою ФВУ.

РОЗДІЛ X

РОЗПОДІЛ КОМАНД, ЖЕРЕБКУВАННЯ, КАЛЕНДАР ЗУСТРІЧЕЙ

Розподіл команд здійснюється за рішенням Директорату ФВУ або вільним жеребкуванням.

Номери у підгрупах визначаються згідно рейтингу попереднього сезону. Порядок турів та черговість ігор у підгрупі встановлюються згідно "Таблиці Бергера".

Розклад ігор по днях:

При грі 2 x 2

1 день	2 день
A1 - B2	B1 - A1
A2 - B1	B2 - A2

При грі 3-х команд

1 день	2 день	3 день
Місцева команда - краща за рейтингом на день змагань приїжджа команда	Дві приїжджі команди	Місцева команда – інша приїжджа команда

При грі 2 x 3

1 день	2 день	3 день
A1 - B3	B2 - A1	A1 - B1
A2 - B1	B3 - A2	A2 - B2

При грі 3 x 2

1 день	2 день	3 день
A1 - B2	B1 - A2	A1 - B1
A3 - B1	B2 - A3	A2 - B2

При грі 3 x 3

1 день	2 день	3 день
A1 - B2	A2 - B1	A3 - B3
B3 - A2	A1 - B3	B2 - A2
A3 - B1	B2 - A3	B1 - A1

При грі 4 x 4

1 день	2 день	3 день	4 день
A2 - B3	B1 - A3	A1 - B2	B4 - A4
A1 - B4	B2 - A4	A2 - B1	B3 - A3
A4 - B1	B3 - A1	A3 - B4	B2 - A2
A3 - B2	B4 - A2	A4 - B3	B1 - A1

При грі 4-х команд

1 день	2 день	3 день
1 - 4	4 - 3	2 - 4
2 - 3	1 - 2	3 - 1

При грі 5-ти, 6-ти команд

1 день	2 день	3 день	4 день	5 день
1 - (6)	1 - 2	3 - 1	(6) - 5	4 - 2
2 - 5	5 - 3	2 - (6)	1 - 4	5 - 1
3 - 4	(6) - 4	4 - 5	2 - 3	3 - (6)

При грі 7-ми – 8-ми команд

1 день	2 день	3 день	4 день	5 день	6 день	7 день
2 - 7	6 - 4	3 - 1	7 - 5	4 - 2	1 - 6	5 - 3
3 - 6	7 - 3	4 - 7	1 - 4	5 - 1	2 - 5	6 - 2
4 - 5	1 - 2	5 - 6	2 - 3	6 - 7	3 - 4	7 - 1
1 - (8)	(8) - 5	2 - (8)	(8) - 6	3 - (8)	(8) - 7	4 - (8)

При грі 9-и – 10-ти команд

1 день	2 день	3 день	4 день	5 день	6 день	7 день	8 день	9 день
1 –10	10 –6	2 –10	10 –7	3 –10	10 –8	4 – 10	10 –9	5 –10
2 –9	7 –5	3 –1	8 –6	4 –2	9 –7	5 –3	1 –8	4 – 6
3 –8	8 –4	4 –9	9 –5	5 –1	1 –6	6 –2	2 –7	7 – 3
4 –7	9 –3	5 – 8	1 –4	6 –9	3 –4	8 –9	4 –5	9 – 1
5 –6	1- 2	6 –7	2 –3	7 –8	2 -5	7 –1	3 –6	8 – 2

У разі потреби черговість ігор ігрового дня може змінюватись за рішенням технічного делегата ФВУ.

Команда, яка приймає участь в єврокубках, має право перенести ігри туру на +/- два дня, або на найближчий резервний день, визначений в календарі ігор. Прохання про перенесення ігор туру письмово, за 10 днів до початку туру, повідомляється Директорату ФВУ та команді-суперниці.

Не дозволяється переносити вже раніше перенесені ігри.

Якщо команда, яка не приймає участь в єврокубках, з якихось причин хоче змінити дату гри (туру), вона повинна заручитися письмовою згодою клубу(-ів)-суперника(-ів) і сплатити ФВУ внесок у розмірі - 500 грн. Перенос турів чемпіонату та Кубка України при збігу термінів з іграми юнацьких команд, не дозволяється.

У випадку бажання команди-господаря провести ігри в іншому місті, а не в місті прописки команди, вона зобов'язана:

- надати копії затверджених Директоратом сертифікату споруди (суперліга), копію акту про прийняття споруди (інші ліги), на якій команда буде проводити ігри;
- отримати дозвіл Директорату ФВУ;
- повідомити, не менше ніж за 5 днів, команду гостей;
- взяти на себе додаткові транспортні витрати по доставці команди гостей.

Спортивна споруда, на якій будуть відбуватись ігри повинна мати сертифікат (або акт), затверджений Директоратом ФВУ.

РОЗДІЛ XI

ПОРЯДОК ПОДАННЯ ПРОТЕСТІВ, АПЕЛЯЦІЙ, ЗАЯВ

Протест на гру (або ігрові моменти) заявляється капітаном команди під час гри першому судді з правом після закінчення зустрічі підтвердити це записом у протоколі. При цьому сплачується гарантійний внесок згідно "Дисциплінарного кодексу ФВУ" або надається гарантійний лист про сплату внеску, підписаний офіційною особою клубу.

Про протест технічним делегатом після закінчення гри сповіщається суперник. Протягом двох годин після закінчення зустрічі протест у письмовій формі подається технічному делегату ФВУ, який зобов'язаний розглянути протест до початку наступного ігрового дня у присутності суддівської бригади опротестованої гри та представників обох команд.

Питання, що знаходяться поза компетенцією технічного делегата ФВУ гри (туру), розглядаються Директоратом ФВУ. У разі потреби Директорат ФВУ приймає рішення протягом 10 діб.

Сторона, що незгодна з рішенням Директорату, має право подати апеляцію на це рішення в Апеляційне журі ФВУ. Апеляції подаються письмово відповідно до "Положення про Апеляційне журі ФВУ". Апеляційне журі зобов'язане прийняти рішення по апеляції на протязі 10 діб.

Якщо протест відхиляється, гарантійний внесок залишається в розпорядженні ФВУ, а якщо задовольняється - внесок повертається позивачу на протязі 5 банківських днів, а винуватці порушення вимог регламентуючих документів караються згідно "Дисциплінарного кодексу ФВУ".

У випадку задоволення протесту відбувається перегравання на тому ж майданчику, а якщо це неможливо, Директорат ФВУ приймає рішення щодо місця, часу перегравання зустрічі та фінансових витрат.

При подачі протестів-заяв на розгляд технічного делегата, інспектора, Директорату

ФВУ, Апеляційного журі, позивачем щоразу сплачується гарантійний внесок у сумі, передбаченій “Дисциплінарним кодексом ФВУ”.

РОЗДІЛ XII

ПОЧАТОК І ЗАКІНЧЕННЯ ЗМАГАНЬ

Змагання починаються організаційною нарадою, яку проводить технічний делегат ФВУ за участю суддівської бригади та офіційних представників команд (участь головного тренера команд суперліги у технічній нараді обов'язкова). Нарада проводиться не раніше 17.00 години напередодні туру (або за 1 годину до початку першої гри, туру). У ході наради представники команд подають до суддівської бригади технічні заявки на гравців та офіційних осіб, особисті допуски-дозволи на гравців, офіційних осіб і відповідний сертифікат на головного тренера команди, який буде вести гру, а також два комплекти форми для подальшого затвердження її на гру технічним делегатом ФВУ. Перезаявка з числа заявлених на тур не дозволяється.

Нарада складається з інформаційної частини, обговорення пропозицій, спрямованих на покращення якості змагань та їх видовищності. Рекомендації щодо проведення наради у Додатку 15 до Регламенту. Технічний делегат в ході наради приймає рішення з усіх питань, що обговорюються. На нараді визначається механізм своєчасного отримання тренерами і представниками команд офіційних документів змагань: допуск гравців і наявність дисциплінарних порушень, розклад ігор, отримання протоколів ігор та підсумкових документів. Рішення, прийняті на нараді, є обов'язковими і для тих, хто не приймав участі у ній.

У разі потреби наради проводяться в ході змагань і, в обов'язковому порядку, за підсумками туру.

Питання, вирішення яких знаходиться поза компетенцією технічного делегата передаються ним на розгляд Директорату ФВУ.

Клуби (команди) – господарі мають забезпечити урочисті церемонії відкриття та закриття змагань. «Рекомендації по проведенню церемоній відкриття і закриття змагань» у Додатку 16 до Регламенту.

При кількості ігор у день три та більше, початок ігор в робочі дні - не раніше 13.00 год., але не пізніше 14.00 год.; у вихідні дні або в заключний день змагань - не раніше 11.00 год.

При меншій кількості ігор початок змагань у робочі дні не раніше 15.00, у вихідні дні, або, в заключний день, – не раніше 11.00 год.

Початок останньої гри у робочі або вихідні дні не пізніше 20-00 год.

Клуб-господар має право вибирати час проведення свого матчу в кожному турі за участю 4-х і більше команд.

Інтервал між закінченням останньої гри команди і початком гри наступного дня повинен становити не менше 14 годин, між закінченням тренування і початком гри – не менше 5 годин.

РОЗДІЛ XIII

СУДДІВСТВО ЗМАГАНЬ

Для участі у змаганнях у якості технічного делегата, першого (другого) судді, допускаються особи, затверджені на поточний сезон Виконкомом ФВУ за рекомендаціями Директорату та Арбітражної комісії ФВУ.

Проведення кожного туру покладається на суддівську бригаду у складі:

- технічний делегат ФВУ;
- заступник технічного делегата;
- головний секретар (при участі у турі не менше 6-ти команд).

Суддівська бригада на кожну гру складається з: першого судді, другого судді, секретаря, суддів на лініях (2-4 чол. у всіх лігах і 4 чол. у фінальній частині суперліги і фіналі Кубка України), інформатора, оператора табло, подавальників м'ячів – 6 чол., протиральників підлоги - 2-4 чол.

Регіональні арбітражні комісії забезпечують участь у суддівстві місцевих суддів, які також повинні мати допуски-дозволи, затверджені Арбітражною комісією ФВУ за поданням

регіональних федерацій волейболу.

Для суддівства змагань з волейболу в Україні визначається єдина суддівська форма - білий верх та чорний низ із застосуванням емблем відповідних суддівських категорій.

Президент ФВУ має право призначити на гру (тур) Інспектора ФВУ з числа членів Виконкому або однієї з комісій ФВУ, який має високий особистий авторитет, компетентність та повну довіру з боку волейбольної громадськості, Виконкому та Президента ФВУ.

Статус Інспектора ФВУ дозволяє йому виконувати службові обов'язки без наявності особистої ліцензії.

Інспектор ФВУ також може бути призначений Президентом ФВУ на прохання будь-якої з команд-учасниць, при цьому фінансові витрати пов'язані з призначенням і виконанням функцій інспектора несе команда (клуб)-ініціатор.

Технічні делегати ФВУ, Інспектори ФВУ, судді ФВУ виконують свої функції згідно Положень, які затверджені Виконкомом ФВУ (Додатки до Регламенту відповідно №№ 17, 18 та 19).

Звітну документацію щодо проведення змагань технічний делегат ФВУ повинен надати до Директорату ФВУ протягом 3-х днів після закінчення туру (результати ігор команд в телефонному режимі або факсом до Директорату ФВУ - протягом однієї години після закінчення гри).

РОЗДІЛ XIV

НАГОРОДЖЕННЯ ПЕРЕМОЖЦІВ

Командам, які посіли перші місця у змаганнях серед команд суперліги, присвоюється звання **“ЧЕМПІОН УКРАЇНИ”**. Вони нагороджуються дипломами I ступеня Міністерства. Гравці, тренери, офіційні особи команди-чемпіона (не більше 19 осіб, в т.ч. 5 офіційних осіб та 14 гравців) нагороджуються дипломами I ступеня і медалями чемпіонів Міністерства.

Команди, що посіли друге і третє місця, нагороджуються відповідними дипломами Міністерства. Гравці, тренери, офіційні особи команди (не більше 19 осіб, в т.ч. 5 офіційних осіб та 14 гравців) нагороджуються відповідно дипломами II і III ступенів і медалями Міністерства.

Федерація волейболу України нагороджує команду-чемпіона і команди, що посіли у суперлізі друге - третє місця кубками ФВУ і цінними подарунками (в кожній команді не більше 19 осіб, в т.ч. 5 офіційних осіб та 14 гравців).

Чоловічій і жіночій командам, які вибороли перші місця серед команд вищої ліги, присвоюється звання **“ПЕРЕМОЖЕЦЬ ЧЕМПІОНАТУ УКРАЇНИ СЕРЕД КОМАНД ВИЩОЇ ЛІГИ”**, вони нагороджуються Кубками і дипломами ФВУ; гравці, тренери, офіційні особи команд (не більше 16 осіб, в т.ч. 4 офіційні особи та 12 гравців) нагороджуються медалями та дипломами ФВУ.

Команди, що посіли друге і третє місця, нагороджуються відповідними дипломами ФВУ. Гравці, тренери, офіційні особи команди (не більше 16 осіб, в т.ч. 4 офіційні особи та 12 гравців) нагороджуються медалями та дипломами ФВУ.

Чоловіча та жіноча команди-володарі **“КУБКУ УКРАЇНИ”** - одержують перехідний Кубок ФВУ, малу копію Кубка ФВУ, медалі ФВУ та дипломи Міністерства молоді та спорту України. Гравці, тренери, офіційні особи команд (не більше 19 осіб, в т.ч. 5 офіційних осіб та 14 гравців) нагороджуються відповідними медалями ФВУ та дипломами Міністерства молоді та спорту України.

Команді, що тричі поспіль виграла Кубок України, Кубок залишається на довічне зберігання.

Команди які посіли 2-ге і 3-тє місця, нагороджуються відповідними дипломами. Гравці, тренери, офіційні особи команд (не більше 19 осіб, в т.ч. 5 офіційних осіб та 14 гравців) нагороджуються відповідними медалями ФВУ та дипломами Міністерства.

Переможець та призери Кубку України нагороджуються цінними призами Федерації волейболу України.

Тренерська комісія ФВУ визначає кращих гравців сезону по номінаціям серед чоловіків та жінок відповідно до «Положення про визначення кращих гравців чемпіонату України з волейболу» (Додаток № 20 до Регламенту).

Кращі гравці сезону нагороджуються цінними призами ФВУ.

За підсумками сезону Директорат ФВУ визначає рейтинг команд. На підставі підсумків змагань чемпіонату та Кубку України та рейтингу команд визначаються команди-учасниці змагань за кубки Європейської конфедерації волейболу (ЄКВ). В залежності від кількості

місце, виділених ЄКВ, право приймати участь в змаганнях за єврокубки надається:

1. Чемпіону України.
2. Володарю Кубка України.
3. Команді, яка посіла друге місце в чемпіонаті України.
4. Команді, яка посіла третє місце в чемпіонаті України.
5. Команді, яка посіла друге місце в Кубку України, (при умові коли чемпіон і володар Кубка України одна і та ж команда).

В разі відмови команди виступати в єврокубках, це право переходить до наступної за рейтингом ФВУ команди.

РОЗДІЛ XV

ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ

Витрати на підготовку, організацію та проведення змагань з волейболу розподіляються між усіма суб'єктами, причетними до зазначених змагань.

Бюджет Федерації волейболу України на проведення змагань формується за рахунок отриманих коштів, а саме: щорічних внесків клубів, внесків за участь гравців, добровільних внесків тренерів, заявочних внесків за участь у суддівстві, добровільних внесків клубів на проведення змагань та залучених Федерацією коштів від спонсорів, меценатів, тощо.

Розмір внесків складає (грн):

- щорічні добровільні внески клубів:

суперліга	– 300 грн.
вища ліга	– 250 грн.
аматорська	– 50 грн.
студентська	– 50 грн.

- добровільні внески за участь гравців:

суперліга	– 240 грн.
вища ліга	– 160 грн.

- добровільні заявочні внески клубів на проведення змагань:

Чемпіонат України

суперліга	– 31500 грн.
вища ліга	– 5200 грн.
аматорська вища ліга	– 1500 грн.
аматорська перша ліга	– 1300 грн.
студентська вища ліга	– 1500 грн.
студентська перша ліга	– 1300 грн.

Кубок України

Команди, які не приймають участь у чемпіонаті України	– 1000 грн.
---	-------------

Розмір внесків на проведення змагань з волейболу пляжного, паркового, дитячої ліги та серед ветеранів визначаються керівними органами організацій, що проводять змагання з цих видів волейболу.

- добровільні внески за участь у суддівстві :

суперліга	– 630 грн.
вища ліга	– 420 грн.
перша ліга	– 265 грн.
місцеві судді	– 55 грн.

- добровільні внески тренерів за отримання сертифікату ФВУ:

суперліга,	
вища ліга	– 1000 грн.

Для команд суперліги оплату заявочного внеску дозволяється вносити двома траншами - перший в розмірі 50% у термін проходження мандатної комісії, другий - 50% внеску до 1 січня 2016 року.

Добровільний внесок за допуск-дозвіл іноземного гравця, тренера становить 2200 гривень.

ФВУ здійснюються виплати на організацію та проведення змагань згідно кошторису

витрат, затвердженого Виконкомом:

- виготовлення та розповсюдження необхідної документації: регламент, календар, протоколи, таблиці, ліцензії, сертифікати та інші необхідні матеріали;
- витрати на нагородження переможців та призерів, згідно розділу XIV даного Регламенту;
- придбання 10-ти цінних призів кращим гравцям сезону по номінаціям;
- всі інші витрати, пов'язані з підготовкою, організацією та проведенням змагань.

Витрати клубів на проведення змагань здійснюються згідно власних кошторисів, у відповідності до вимог чинного законодавства, регламентуючих документів та особистих можливостей клубів:

- на виїзді:

- усі витрати на відрядження команди - згідно нормативних документів та розпоряджень клубу.

- на власному майданчику:

- виготовлення програм, афіш, запрошень, тощо;
- оренда спортивного залу для тренувань та ігор;
- оплата проїзду, проживання у готелі та добових у дорозі технічного делегата і приїжджих суддів;
- харчування технічного делегата та приїжджих суддів у день приїзду та ігрові дні згідно норм Державної служби молоді та спорту України;
- оплата (гонорар) технічного делегата ФВУ та заступника технічного делегата здійснюється за всі дні змагань, у тому числі за день приїзду, оплата 1 та 2 суддів здійснюється за дні ігор;
- оплата роботи кутових суддів (для ігор суперліги обов'язково чотири кутових), секретаря гри, диктора-інформатора, оператора лічильника, коменданта змагань, робочих, радиста, прибиральниць, подавальників м'ячів та ін.;
- витрати на придбання цінних подарунків (або готівкою) для нагородження кращих гравців гри.

Сплата до Федерації волейболу України добровільного (заявочного) внеску команд суперліги здійснюється терміном до 1 вересня поточного року, для інших ліг – у термін подання заявочного аркушу команд.

Розміри оплати (гонорару) роботи суддівського апарату

(за один день суддівства, але не більше двох ігор в день, чемпіонату та Кубка України) становлять (грн):

	Суперліга, всі етапи крім фіналу Кубка, перехідні ігри за право грати в суперлізі	Ігри плей-офф за 1-4 місце в суперлізі, та ігри фіналу Кубка України	Вища ліга	Вища ліга при туровій системі (більше 3 ігор на день)	При проведенні міжнародних змагань
Інспектор ФВУ	525	787	370	-	-
Технічний делегат	525	787	370	-	згідно Регламенту FIVB, CEV, EEVZA
Заст. техделегата	295	442	180	-	-
I-ий та II-ий судді	525	787	370	-	згідно Регламенту FIVB, CEV, EEVZA
Секретар гри	180	270	150	-	180
Судді: (диктор-інформатор, кутові, оператор лічильника та інші)	150	225	120	-	150
Головний секретар туру	-	-	-	175	-

Преміювання членів збірної команди України здійснюється за рішенням Виконкому ФВУ в разі досягнення командою запланованих результатів.

РОЗДІЛ XVI

РЕКЛАМА

Використання реклами під час проведення змагань з волейболу передбачає:

- обов'язкове розміщення Державного прапора України, прапора ФВУ (розмір 3 м x 2 м) та банера ФВУ у спортивній споруді під час проведення змагань;
 - розміщення реклами на ігровій формі команд у кількості та розмірах, що відповідають вимогам Правил, нормам ЄКВ, не заважають чітко розрізняти номери, прізвища гравців і назву команди;
 - розміщення реклами спонсорів ФВУ на місцях, визначених схемою ФВУ (для суперліги обов'язково);
 - застосування світлової та звукової реклами не повинно заважати проведенню змагань і обговорюється на технічній нараді;
 - всі друкарські матеріали, що виготовляються клубом, повинні містити наступне: назву змагань, логотип ФВУ, який має бути як мінімум на один розмір більше інших логотипів;
 - для підняття вагомості змагань та глядацького інтересу ФВУ рекомендує командам-господарям присвячувати проведення турів знаменитим спортсменам, тренерам, пам'ятним датам, тощо;
 - допускається розміщення рекламних написів спонсорів ФВУ на суддівській формі;
 - клуби, що є господарями, згідно попередньо наданого прохання клубів, що є гостями, розміщують їх рекламу у спортивній споруді.
- Відповідальність за присутність і збереження матеріалів спонсорів ФВУ при їх наявності (банери, стікери, бекдропи і т. п.) покладається на команди суперліги.
- Це стосується всіх спонсорських проявів: банери, стікери, бекдропи для прес-конференцій, присутність спонсорських логотипів в афішах, поліграфічній продукції, оголошення суддею-інформатором рекламних матеріалів спонсорів.
- З метою популяризації волейболу команди суперліги зобов'язані
- розробити, розташувати та підтримувати власний сайт в інтернеті;
 - забезпечити онлайн трансляції ігор чемпіонату та Кубку України, міжнародних матчів;
 - організувати до- та післяігрові пресконференції для засобів масової інформації;
 - супроводжувати проведення домашніх матчів випуском та розповсюдженням афіш, буклетів, іншої поліграфічної продукції з інформацією про учасників та хід змагань.

РОЗДІЛ XVII

МЕДИЧНИЙ КОНТРОЛЬ І ДОПІНГ-КОНТРОЛЬ

Гравці, які приймають участь в чемпіонаті і Кубку України з волейболу, в обов'язковому порядку проходять медичний огляд і повинні мати допуск фізкультурно-лікувального диспансеру або іншої медичної установи.

Використання допінгу в процесі підготовки та участі в змаганнях з волейболу в Україні заборонено. Гравці мають суворо дотримуватись антидопінгових вимог, а клуби (команди) мають забезпечити контроль та попередження фактів вживання допінгу та несуть за це відповідальність згідно з Дисциплінарним Кодексом ФВУ.

Національним антидопінговим центром може бути проведений допінг-контроль гравців, які приймають участь в чемпіонаті та Кубку України з волейболу.

У випадку позитивної проби на допінг гравець відлучається від усіх змагань до рішення Виконкому ФВУ, який одночасно приймає рішення щодо застосування санкцій до клубу (команди).

Гравці, які відмовляються проходити допінг-контроль, автоматично дискваліфікуються, а команді зараховується поразка з рахунком 0:3 (0:25; 0:25; 0:25).